

DOBRA OSOBISTE

dr Michał Zieliński

Katedra Prawa Cywilnego, Postępowania Cywilnego i Komparatystyki Prawa Prywatnego

DOBRA OSOBISTE

wartości, chronione przez system prawny umożliwiające podmiotowi samorealizację

- dotyczą zarówno osób fizycznych jak i prawnych
- część chroniona też na innej drodze niż cywilna
- niektóre są wolnościami i prawami jednostki

DOBRA OSOBISTE

- art. 23 KC
(ale katalog się zwiększa *via* orzecznictwo SN i TK)
- **podmiotowe**
- niezbywalne
- powszechne
- niedziedziczne
- nieodłączne
- niemajątkowe

ŻYCIE, ZDROWIE, NIETYKALNOŚĆ CIELESNA

- tylko zdrowie wymienione w art. 23, chroni je także Konstytucja (art. 38) oraz prawo karne
- art. 444 - 446 KC

WOLNOŚĆ

- art. 445 §2 KC *in principio*
- również w warstwie psychicznej

CZEŚĆ

- GODNOŚĆ OSOBISTA + DOBRE IMIĘ
- wyjątki: **rzetelna krytyka, cel satyryczny**

SWOBODA SUMIENIA

- 53 Konst

NAZWISKO I PSEUDONIM

- zakaz bezprawnego używania
- możliwość żądania nieujawniania
- także nazwy zespołów artystycznych

STAN CYWILNY

- uznany przez doktrynę i orzecznictwo
- przynależność do płci
- relacje rodzinne

WIZERUNEK

- także art. 81 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych
- zakaz rozpowszechniania bez zgody osoby
wyjątki:
 - powszechnie znana osoba publiczna
 - osoba stanowiąca szczegół większej całości
 - osoba otrzymała zapłatę za użyczenie

TAJEMNICA KORESPONDENCJI

- także art. 49 Konstytucji
- zakaz otwarcia korespondencji nie przeznaczonej dla otwierającego
- włamanie się do systemu przekazywania korespondencji
- zaniedbanie starań o zabezpieczenie przesyłki przed zapoznaniem się z jej treścią osób trzecich

NIETYKALNOŚĆ MIESZKANIA

- dawny „mir domowy”
- także art. 50 Konstytucji
- nie tylko mieszkanie *sensu stricto*, ale także ogród, garaż, zaparkowany pod nim pojazd itp.

TWÓRCZOŚĆ

- naukowa, wynalazcza, racjonalizatorska, artystyczna
- głównie chroniona przez prawo autorskie, wynalazcze, o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji

KULT OSOBY ZMARŁEJ

- stworzony przez orzecznictwo
- cecha specyficzna: przysługuje nie osobie, ale osobom jej bliskim
- pochowanie zwłok, ceremonie i wygląd grobu
- ochrona czci i honoru osoby zmarłej

INTEGRALNOŚĆ SEKSUALNA

- art. 445 §2 KC, spowodowanie czynu nierządneho
-

PRYWATNOŚĆ

- twór doktryny i orzecznictwa
- art. 47 Konst, art. 14 ust. 6 Prawa prasowego
- nie to samo co Cześć (chroniona również gdy
 - nie wiąże się z negatywną oceną
 - polega na podawaniu informacji prawdziwych

OCHRONA DÓBR OSOBISTYCH

- podstawa: BEZPRAWNOŚĆ, domniemywana
- wzajemne naruszenie NIE powoduje braku odpowiedzialności
- wyłączenie:
 - działanie na podstawie prawa
 - zgoda
 - wykonywanie prawa podmiotowego
 - art. 5 KC

OCHRONA DÓBR OSOBISTYCH

ŚRODKI OCHRONY

- zaniechanie naruszenia bądź zagrożenia nim
- usunięcie skutków naruszenia
- zadośćuczynienie pieniężne
- zapłata na cel społeczny